

Határon túli filmek bemutatója

2014. május 20–21.

Uránia Nemzeti Filmszínház

2014. MÁJUS 20. KEDD

FÁBRI TEREM

16.00 óra

PETŐFI-BRIGÁD (munkacím) – dokumentumfilm (10')

A második világháború végén, amikor a front már Magyarország jelenlegi határai közelében járt, a vajdasági magyarokból partizán zászlóaljat szerveztek, a Petőfi-brigád.

Az emberek „önként” jelentkeztek. Mindenki elment a brigádba, aki elhitte, hogy a háború után minden más lesz, a dolgozó lesz a gyár, a földművesé a föld. Az is önkéntesnek jelentkezett, aki félt, hogy talán agyonverik, ha otthon marad. A brigád afféle ideológiai csapás is akart lenni a nácizmusra, hiszen a helybeli németekből és más nemzetiségiekből is szerveztek brigádokat. Jó „poén” volt a németekkel szövetséges népekből, pláne magukból a németekből alakítani csapatokat, hogy korábbi „szövetségesük” ellen harcoljanak.

Rendező: Lavro Ferenc

Operatőr: Bálint Csaba, forgatókönyvíró: Gazdag Olga, Lavro Ferenc, Bálint Csaba

LIFE – dokumentumfilm (13')

Rendező: Antal Szilárd

Forgatókönyv: Antal Szilárd, operatőr: Nikola Sekerić, vágó: Radojka Wrabatz, hang: Aleksandar Stojšin

Produkción: Urbans & The Antals

„AHONNAN ELINDULTAM...” – Kulcsár Ferenc-portré (30')

Kulcsár Ferenc, az egyetemes magyar irodalom jeles képviselője, a Bodroghközben született. A róla készült portréfilmben vallomást tesz keresztyén hitről és mindazokról az értékekről, amelyek követésre méltóak, mert a határon túli magyarság csakis általuk őrizheti meg anyanyelvét, kultúráját.

Rendező: T. Nagy Imre

Operatőr: Nagy István, forgatókönyvíró: T. Nagy Imre, zeneszerző: Viszlai Tibor, Zsapka Attila, KOR-

ZÁR, vágó: ifj. Nagy Imre

Producer: Nagy Erzsébet

INÁMI HAGYOMÁNYŐRZŐK – dokumentumfilm (26')

Immár harminc éve működik a nagykürtösi járásban lévő Inám községben az Inámi hagyományőrző asszonykórus. Azonkívül, hogy a régió valamennyi kulturális rendezvényén fellépnek, állandó résztvevői magyarországi fesztiváloknak is. Ruháikat és Inámra jellemző kötött harisnyáikat saját maguk készítik. Hogy miként teltek és telnek téli estéik, éneklés közben mesélték el nekünk.

Szereplők: Az Inámi hagyományőrző asszonykórus tagjai

Rendező: Gál Sándor

Operatőr: Gál Sándor, Hangácsi István, forgatókönyvíró, vágó: Gál Sándor

17.30 óra

KENYÉR – kísérleti film (4')

Rendező: Antal Szilárd

INGYENKOPORSÓ – dokumentumfilm (92')

Erdélyben, Kőhalom-állomástelepen valaha jó megélhetést biztosított a helyieknek a fatelep. Ingyen tüzelő, de még ingyen koporsó is járt minden dolgozónak. Mára azonban szinte csak öregek és gyerekek maradtak a faluban, hiszen munkahely nincs. S az elszegényedés mellett megoldhatatlannak tűnik az anyanyelv megőrzése is.

Szereplők: Schneider Dezső, Schneider Ilona, Dombi Emma, Dombi Nicolae, Barabás András, Petre Eszter, Szegedi László, Németh László, Antal Ambrus, Antal Anna

Forgatókönyvíró, operatőr, rendező: Bálint Arthur

Vágó: Simó Csaba

Producer: Buglya Sándor, forgalmazó: Dunatáj Alapítvány

CSORTOS TEREM

16.00 óra

WINTER – kisjátékfilm (13')

Csáth Géza A kályha című novellája alapján

Szereplők: Antal László, Antal Attila, Antal Szilárd, Ábrahám Irén, Palásthy Andrea, Béres Márta, Lidija Andonov

Rendező: Antal Szilárd

Operatőr: Nikola Sekerić, forgatókönyv: Antal Szilárd, vágó: Dubravko Badalić, hang: Aleksandar Stojšin

Produkció: Hammer Creative & The Antals

RAJTAM KERESZTÜL – Portréfilm Somogyi Győzőről (73')

A portréfilm Somogyi Győző, Kossuth-díjas festőművész életét és munkásságát mutatja be. Az elsősorban vallási témákat feldolgozó, ikonszerű képeket festő kiváló művész 1985 óta elvonultan él, festészete mellett gazdálkodó munkát folytat. Műveire leginkább a történelmi-népies stílus jellemző, de a 20. század avantgárd irányzatai is éreztetik hatásukat; tájképfestészetében meghatározóan jelen van a konstruktivista szemlélet. Bibliai témájú művei kapcsán a művész így fogalmazott: „A kereszténység örömhír, egy vidám dolog. A keresztényi művészetben rejltő szépségeknek, vagyis az örömmérésnek, a diadalnak, a szentségnek, a

magasztosságnak a formái lényegileg hozzátartoznak ehhez a vallási élményhez.”

„Ennél a filmnél Somogyi Győző, az ember volt számomra az alap. Az ember, kinek hitelessége adja művészetének igazát. Egy olyan korban, ahol mindent a szétesettség jellemez.” – Bicskei Zoltán

Szereplő: Somogyi Győző

Forgatókönyvíró, rendező: Bicskei Zoltán

Zene: Szabados György, Dresch Mihály, MAKUZ zenekar, operatőr: Csubrilo Zoltán, Iván Attila, vágó: Csubrilo Zoltán

Producer: Magyar Művészeti Akadémia

Gyártó: Art Pictures Film Production, Kanjiža / Magyarkanizsa

17.30 óra

MÁTYÁS, MÁTYÁS – animációs dokumentumfilm (13’)

„Mátyás király Bécsben halt meg kilencvenben, október vége felé, és meg volt mérgezve. Evett fűgét, reggelre kész volt. De már éjszaka rosszul volt, és reggel... meghalt.”

Egy animációs dokumentumfilm 13 percben Kolozsvár lakóiról, és arról, hogy mit tudnak a kolozsváriak városuk híres szülöttéről, Mátyás királyról.

Forgatókönyvíró, vágó, rendező: Felméri Cecília

Rajzoló: Jánosi Andrea, animátorok: Csont Zsombor, Kassai Réka, Both Rita

Producer: Muhi András, Lakatos Róbert, Szántai András, gyártó: Inforg Stúdió, Argo Audiovizuális Egyesület

NÉZÜNK EGYMÁSRA? – dokumentumfilm (57’)

A film két nyugat-bácskai személy, egykor volt földbirtokos és béresének közel ötven év utáni váratlan találkozásáról, megrázó élettörténetéről és lelkületéről szól.

Forgatókönyvíró, rendező: Siflis Zoltán H.S.D.

Riporter: Komáromi Ákos, operatőr: Póth Imre

Gyártó: Topolyai Film és Video Tábor – Délvidéki Video Krónika, Szabadka

ÉBREDJ – pszichológiai thriller / dráma (20’)

Miha nagy hibát követett el. Megpróbál továbblépni, de a látomások és a rémálmok megnehezítik a dolgát. Sikerül-e dönteni és új életet kezdeni?

Szereplők: Štampah Miha, Ropoša Anja, Kovács Sándor, Kovács Kinga, Marton Kristina, Soos Mihael

Forgatókönyvíró, rendező: Horváth Áron

Operatőr: Solarič David, Štalcer Luka, zeneszerző: Novák Márió, vágó: Vida Patrik, Horváth Áron

Producer: Horváth Áron

DÍSZTEREM

19.30 óra

el – etűd (11')

Az emberekben a kilátástalanság érzete csak fokozódik. A jövőkép elhomályosul, és egész korosztályok, egyre fiatalabb generációk döntenek úgy, hogy elhagyják az országot.

Szereplők: Antal Máté, Balog Csilla, Csüllög Gergő, Gál István, Herczeg Dávid, Herpai Istvánné, Mínyó István, Móricz Imre, Pintér Anita, Szatmári Gréta, Varga Ferencné

Forgatókönyvíró, rendező: Ferge Roland

Operatőr: K. Kovács Ákos, zeneszerző: Kazai Ági, vágó: Kobra Ágota, Pálfalvi Réka, hangmérnök:

Heidrich Roland, gyártásvezető: Szabó „Pista” István, rendezőasszisztens: Kovács Nikolett, produkciós asszisztens: Vicsek Ákos, segédoperatőr: Simon Tamás, zenei munkatárs: Kovács Márton, jelmeztervező: Breckl János

Producer: Ferge Roland

MEGNYITÓ

Köszöntőt mond BALOG ZOLTÁN miniszter és FEKETE GYÖRGY, a Magyar Művészeti Akadémia elnöke

RÖVID TIPPEK MŰVÉSZEKNEK – 12-ES TIPP – animáció (2')

Egy elvetett tipporozat megmaradt epizódjának darabja, amely a művészek kreatív folyamatában hívatott segíteni.

Szereplők: Apa és fia

Forgatókönyvíró, vágó, rendező: Gazdag Csongor

Producer: Csubrilo Zoltán, forgalmazó: Art Pictures Film Production

A ROMLÁS VIRÁGAI – kisjátékfilm (32')

Burleszk, fekete komédia a kelet-európai gyárak magánosításáról.

Szereplők: Döbrei Dénes, Varga Henrietta, Tikvicki József, Junya Ishii

Rendező: Tolnai Szabolcs

Forgatókönyv: Tolnai Szabolcs, Tolnai Ottó, operatőr: Tolnai Szabolcs, Szilágyi Kornél, Hevesi Nándor,

Stipan Milodanović, Mirjana Djurić, animátor: Darko Maletin, vágó: Hevesi Nándor, Szilágyi Kornél, zene:

Gryllus Sámuel és Hungaryan Sound Painting orchestra

Producer: Atalanta d.o.o.

KISVÁROSI MOZI – a helyi filmszínház utolsó napjai – dokumentumfilm (29')

Egy visszhangtól hangos, üresen kongó, kisvárosi mozi haldoklik. Minden vetítés előtt a pénztárosnő és a mozi igazgatója lélegzetviassafojtva, ablakredőnyön keresztül lesik, hogy betéved-e valaki. Aztán eljön az utolsó nap.

Szereplők: Hadnagy Ferenc, Joó Margit

Operatőr, forgatókönyvíró, vágó, rendező: Bálint Arthur
Producer: Durst György, Bálint Arthur, forgalmazó: Transikon

MÁJUS 21. SZERDA

FÁBRI TEREM

16.00 óra

POROS ÖLTÖNY – dokumentumfilm (76')

Frici nagyon régen zenész és énekes volt, de feleségét zavarta, hogy mindig úton van, ezért eladta hangszerét. Az élete attól kezdve megváltozott. Kétkézi munkából tartja el családját, és csak ritkán van alkalma színpadra kerülni. Néha meghívják tánc táborokba énekelni, ilyenkor előjönnek a régi emlékek és keseregni kezd, hogy egy asszony miatt eladta a hangszerét, pedig lehetett volna úriember is.

Szereplők: Lévai Ferenc, Lévai Lilla, Kóré Géza, Pál Emil

Operatőr, forgatókönyvíró, rendező: Bálint Arthur
Vágó: Kovács Károly
Producer: Buglya Sándor, forgalmazó: Dunatáj Alapítvány

17.20 óra

LIDÉRC HANGOK – irodalmi filmetűd (12')

A művészeti produkció alapját Asztalos Alfréd zenei kompozíciói képezik. A szerzőt Csáth Géza komponált művei és Kosztolányi Dezső Lidérc című novellája ihlették. Az improvizatív jellegű szerzeményekben főként a klarinét és a fagott jut szólószerephez az apokalipszis szó felfedő-lemeztelenítő jelentésvonatkozásában, a dob és a nagybőgő pedig a kifejezés elrejtés-elfedés jelentésspektusait hordozza. A zenei költeményekben drámai módon jutnak kifejezésre Csáth és Kosztolányi proféciai.

Operatőr, forgatókönyvíró, vágó, rendező: Csubrilo Zoltán
Zeneszerző: Grufti Groove, narrátor: Némedi Imre
Producer, forgalmazó: MTVA

RÖVID UTAZÁS KUNKOVÁCS LÁSZLÓVAL – portréfilm (51')

Kunkovác László néprajzos, fotóművész, az MMA rendes tagja. Etnográfiai, kultúrtörténeti, szociográfiai témáin évekig dolgozik. Fotóművész, azzal a többlettel, hogy témáit kutatói alaposággal dolgozza föl, adattárat, archívumot épít. Egybeköti, ami rég szétszakadt: a tudományt és a művészetet. Hazai gyűjtőútjai után szomszédainknál kutatott, majd hátizsákos expedíciói következtek Szibéria és Belső-Ázsia alig ismert népeihez. Tematikus fotókiállításai Magyarországon 125 helyszínen és 16 külföldön 36 városában, múzeumokban és külhoni magyar intézetekben szerepeltek.

„Fotói előbb hatottak rám, mint ahogy az alkotót megismertem. Egy közeli, örökkön tudott ősvilág, a nagyszerű Ember sugárzott róluk. Akárha gyermekkoromat látnám...” – Bicskei Zoltán

Szereplő: Kunkovác László

Forgatókönyvíró, rendező: Bicskei Zoltán

Zene: Egyszólam együttes, Berecz András és zenekara, Juhász Zoltán, Pál István, Szabó Dániel zenekara, Ifjú Muzsikás Együttes, operatőr: Iván Attila, Csubrilo Zoltán, vágó: Iván Attila

Producer, forgalmazó: Magyar Művészeti Akadémia

Gyártó: Art Pictures Film Production, Kanjiža / Magyararkanizsa

CSORTOS TEREM

16.00 óra

TÓFENÉK-MELLÉK – Ózsvár Péter keramikus kiállítása – filmetűd (5')

Ózsvár Péter a közvetlen környezetből és gyermekkorának emlékeiből származó mesebeli égen-járó lényeket kreál, szorgalmasan és kitartóan készítve szárnyas lényeit, és a Tófenéken állva a Megváltógyermek meggyőződésével indítja újból és újból útjukra „agyaggalambjait”.

Szereplő: Ózsvár Péter

Rendező, operatőr, producer: Apczi Jenő

Zene: Dave Holland Quartet: Madarak konferenciája

DENEVÉREK ERDÉLYBEN – ismeretterjesztő dokumentumfilm (24')

Denevérek. Éjszakában repülő, barlangokba és elhagyott épületekbe húzódó titokzatos lények, akikről sokan azt sem tudják, hogy nem a madarak, hanem az emlősök közé tartoznak. A romániai Erdélyi Szigethegység egyike Európa legtöbb denevérenek otthont adó vidékeinek. Az egyre erősödő emberi zavarás azonban sok helyen szükségessé tette a denevérek és a számukra otthont adó barlangok védelmét. A filmben egy denevérvédő csapat nyomába eredünk, akik az Európai Unió LIFE természetvédelmi programjának támogatásával próbálják feltérképezni és megoldani a denevéreket veszélyeztető problémákat.

Rendező: Szabó D. Zoltán

Operatőr: Szabó D. Zoltán, Gábos Ede, Székely Róbert, forgatókönyvíró, vágó: Szabó D. Zoltán, zeneszerző: Fóris-Ferenczi Gábor, narrátor: Rappert Gábor

Producer: Szabó D. Zoltán, Romániai Denevérvédelmi Egyesület

Forgalmazó: Ocellus

PÁSZTOROK ÖSVÉNYEIN – dokumentumfilm (55')

Egykoron Gömörben is meghatározó szereppel bírt az állattartáshoz kötődő életforma s az ehhez szervesen kapcsolódó pásztorkodás. A falusi közösségtől elszigetelten élő, zárt társadalmi réteget alkotó pásztorság állattartással kapcsolatos ismereteit s a megannyi ősiességet is megőrző pásztorkultúrát generációk, pásztordinasztiák vitték tovább. Dél-Gömör dimbes-dombos lankái közt még ma is látni juhnyáját s a nyáját terelő pásztort.

Szereplők: Katyi Tamás, Katyi Gyula, Cselényi József, Rusznyák János

Rendező: Vörös Attila

Operatőr: Vörös Előd, forgatókönyvíró: Vörös Attila, Varga Norbert, vágó: Vörös Előd, dramaturg: Varga Norbert

Producer, forgalmazó: ARS FORUM o.z.

17.30 óra

A MADÁCH-KASTÉLY ÚJJÁÉLESZTÉSE – dokumentumfilm (30')

A dokumentumfilmben a felvidéki Bódva-völgyi Stúdió nyomon követi mindazok fáradozását, akik megvalósították Magyarország és Szlovákia határon átnyúló programját. Az Európai Unió támogatásával felújított kastély ünnepélyes átadását követően 2013-ban elkezdődött a belső berendezések helyreállítása. A film a munkálatokat végző szakemberek hétköznapijaiba, nem utolsósorban a „Tragédia” szellemiségét megjelenítő látványtervezés kulisszatitkaiba is betekintést nyújt.

Rendező: T. Nagy Imre

Operatőr: Nagy István, forgatókönyvíró: T. Nagy Imre, zeneszerző: Viszlai Tibor, Marek Hornák, vágó: ifj. Nagy Imre

Producer: Nagy Erzsébet

KÚTFÚRÁS, AVAGY KINCSKERESÉS MÁSKÉPP – dokumentumfilm (52')

A film valós szereplők, valódi történetek, délvidéki emberek, kútfúró mesterek és szakmájuk bemutatására vállalkozik. A film, kimozdulva a hazai közegből, elkíséri a szereplőket, a kútfúrók kis csapatait Vajdaság városaiba, falvaiba, elkíséri egészen Belgrádba, Szerbia fővárosába s a környékbeli településekre. Azoknak az ősi szakmát végző embereknek a tapasztalatát kristályosítja ki, akik örökül kapták e földnek az intenzitását és megkapták az ehhez az intenzitáshoz szükséges tágasságot.

Szereplők: Varga Norbert, Vituska Árpád, Pálfi Gábor, Baka József

Forgatókönyvíró, rendező: Fejős Csilla

Operatőr: Ótos András, zeneszerző: Dresch Dudás Mihály, vágó: Ótos András, gyártásvezető: Iván Attila

Producer: Iván Attila (Cinema Filmműhely)

Forgalmazó: Cinema Filmműhely

Támogató: Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA)

19.00 óra

„AHONNAN ELINDULTAM...” – Duncsák Attila-portré (30’)

Duncsák Attila kassai magyar festőművész a kárpátaljai Ungvárról települt át Csehszlovákiába. Művészete kiteljesedését részben annak köszönheti, hogy az anyaországgal állandó kapcsolatot tart. Eddig számos kiállítása volt Magyarországon. 2013. augusztus 6-án kiemelkedő művészeti tevékenysége elismeréseként Áder János köztársasági elnöktől megkapta a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetését. A Bódva-völgyi Stúdió által készített filmben megismerhetjük a művész viszontagságos életútját, hétköznapijait és munkásságát.

Rendező: T. Nagy Imre

Operatőr: Nagy István, forgatókönyvíró: T. Nagy Imre, zeneszerző: Viszlai Tibor, Marek Hornák, vágó: ifj. Nagy Imre

Producer: Nagy Erzsébet

MAYDAN 2.0 – dokumentumfilm (52’)

Ukrajnában 10 évvel ezelőtt több százezren tüntettek a fogalommá vált „Majdan”-on az igazuk védelmében. A szép, új világról szóló álmok azonban nagyon gyorsan szertefoszlottak. Szakértők és laikusok egyaránt úgy vélték, nincs olyan eszme, amiért a csalódott nép még egyszer áldozatot hozna. Diáklázadásnak indult, de egész Ukrajnát megrázta a 2013 novembere óta tartó szembenállás. Kik az ellenfelek, milyen célért és mi ellen küzdenek? Véletlen eseménysorozat, vagy előre megírt forgatókönyv követelt ennyi áldozatot? Mi vezetett ahhoz, hogy sokan önként mentek a biztos halálba Kijev főterén? Kiállja Ukrajna a megpróbáltatásokat, vagy szétszakad az ország? Ukrajna már soha nem lesz olyan, mint az Európa-párti, békés diáktüntetés tavaly december elsejei brutális szétverése előtt volt. Vélemények és tények Kijevből, Lembergéből és Ungvárról. Maydan 2.0. Dokumentumfilm Ukrajnáról, az ukrán nép szabadságharcáról – kárpátaljai magyar újságírók szemével.

Alkotók: K. Debreceni Mihály, Sterr Attila, Vass Tamás